

Лелет І. О.,

доцент кафедри філології

Одеського національного морського університету

ЕМОЦІЙНІСТЬ VS ЕМОТИВНІСТЬ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ

Анотація. Представлене дослідження є спробою розмежувати схожі (на перший погляд) поняття «емоційність» та «емотивність». Обидва поняття, що є **об'єктом** нашої праці, передбачають вираження людиною емоцій. Їх функціонально-семантичне наповнення стало **предметом** проведеного дослідження. **Мета** полягала в тому, щоб установити взаємозв'язок понять «емоційність» та «емотивність», а також визначити відмінні риси. Для цього спочатку було проаналізовано поняття «емоційність» та «емотивність» із точки зору психології. **Емоційність** розглядається як властивість темпераменту людини, її здатність до емоційного хвилювання, передбачає зміст, якість та динаміку емоцій та почуттів. **Емотивність** описують як психологічну сутність, що характеризує чутливість індивіда до емоціогенних ситуацій. Таким чином, можна простежити взаємозв'язок понять емотивність та емоційність. Відмінність досліджуваних понять полягає у тому, що емоційність передбачає неконтрольований вияв емоцій, тоді як емотивність – навмисний, тому становить певну стратегію комунікативної поведінки, адже вживається з метою прогнозування ситуації й впливу на поведінку іншого комуніканта.

Далі поняття «емоційність» та «емотивність» було проаналізовано з точки зору лінгвістики. «Емоційність» сприймається як властивість мовного знака, тобто його потенційна можливість виражати факт емоційного переживання суб'єктом якогось явища дійсності. Емотивність є властивістю всіх мовних одиниць «бути засобами вираження почуттів та емоцій», тобто вона охоплює всі мовні засоби відображення емоцій. Однак у лінгвістиці прийнято розмежовувати емоційність як психологічний процес (чи стан особистості) та емотивність як функцію мови. Отож, емотивність можна охарактеризувати як лінгвістичний корелят психологічної категорії емоційності.

Проведене дослідження дозволило встановити взаємозв'язок між поняттями «емотивність» та «експресивність». На відміну від емотивності, що наділяє мовні засоби властивістю вираження емоцій, **експресивність** збільшує силу впливу висловлювання за рахунок наявності в його семантиці таких компонентів, як образність, емоційність, інтенсивність. Таким чином, поняття експресивність ширше за поняття емоційність. Емоційність же тісно пов'язана з поняттям «оцінка», що розглядається як здатність виражати позитивне/негативне ставлення мовця до предмета повідомлення, адже за допомогою емоцій людина висловлює своє ставлення до чогось, а ставлення, як правило, передбачає оцінку.

Ключові слова: експресивність, емотивне значення, емотивність, емоційність, оцінність, семантика.

Постановка проблеми. Останнім часом спостерігається значний інтерес до емоційної сфери людини представниками різних галузей науки, що пов'язано з постійними змінами навколишнього світу, які викликають у людей різноманітні

почуття й емоції. Природа емоцій та механізми їх виникнення є об'єктами досліджень у психології, антропології, філософії, соціології, лінгвістиці тощо. Часто емоції вивчаються на межі декількох наук, адже жодна з них не може обійтися власними методами дослідження й змушена звертатися до методів чи результатів досліджень в інших галузях, саме тому в наш час вивчення емоцій носить міждисциплінарний характер.

Наше дослідження є спробою вивчення та розмежування схожих (на перший погляд) понять *емоційність* та *емотивність*, адже обидва передбачають вираження людиною емоцій. На наш погляд, проблема дослідження емоцій, як і їх лінгвальна репрезентація, а також лінгвістичних понять, пов'язаних із вираженням емоцій, є багатогранною й потребує теоретичних та практичних розвідок, що зумовлює **актуальність** нашого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення емоцій бере витоки в галузі психології [1; 2]. Експансія проблематики в лінгвістику передбачає вивчення емоцій у межах структурно-семантичного та функціонального підходів [3; 4], у лінгвокогнітивному аспекті [5], у галузі концептології [6] тощо. Також увагу приділено вивченню емоційних концептосфер і концептосистем у російській, англійській, німецькій, українській мовних картинах світу. Слово наділене емоційним компонентом, адже виражає певну емоцію чи почуття, тісно пов'язане з оцінкою, що широко вивчається як когнітивний феномен та як семантична категорія [7; 8]. *Емоційність* та *емотивність* є невід'ємними компонентами мови, адже саме мовними засобами людина передає спектр своїх почуттів, виражає ставлення до навколишнього середовища, викликає емоційну реакцію співрозмовника.

Мета статті. *Об'єктом* представлено дослідження є поняття *емоційність* та *емотивність*, семантика яких передбачає емоції. *Предметом* вивчення обрано функціонально-семантичне наповнення понять *емоційність* та *емотивність*. **Мета** нашого дослідження полягає у встановленні взаємозв'язку між поняттями *емоційність* та *емотивність*, а також визначенні відмінностей між ними. Із поставленої мети витікають такі **завдання**:

- розглянути поняття *емоційність* та *емотивність* із точки зору психології й лінгвістики;
- проаналізувати поняття *емотивна мова*, *емотивне значення*, *емосема*;
- простежити взаємозв'язок понять *емотивність* та *експресивність*;
- описати поняття *оцінка* й установити взаємозалежність *оцінки* й *емоційності*.

Виклад основного матеріалу. Наше дослідження є спробою розмежувати поняття *емоційність* та *емотивність*. Спо-

чатку розглянемо наявні підходи до змісту й співвідношення цих термінів.

У сфері психології є кілька схожих дефініцій терміна «емоційність».

В.Д. Небиліцин розглядає «емоційність» як одну з властивостей темпераменту. Рівень емоційності людини визначається як здатність до емоційного хвилювання (ураховуючи модальність цього хвилювання). Під емоційністю вчений розуміє широкий комплекс властивостей та якостей, що характеризують особливості виникнення, перебіг та припинення різноманітних почуттів, афектів та настроїв [цит. за 1].

Відповідно до словникової дефініції емоційність становить сукупність властивостей людини, що характеризують зміст, якість та динаміку його емоцій та почуттів [9].

Змістовні аспекти емоційності визначаються тими явищами, ситуаціями та подіями, які мають особливу значущість для суб'єкта. Вони пов'язані з основними параметрами особистості, як-от її мотиваційна спрямованість, світогляд, система цінностей, базові уявлення тощо. *Якісні* характеристики емоційності описують ставлення індивіда до явищ дійсності. Вони виражаються через знак та модальність домінуючих емоцій. До *динамічних* властивостей емоційності уналежують особливості виникнення, перебігу та припинення емоційних процесів та їх зовнішнього вираження [там само].

Таким чином, характеристики емоційного реагування, що постійно та яскраво виявляються в людині, є її емоційними властивостями та визначають її емоційність.

Отже, *емоційність* є психологічною характеристикою особистості (що виражається в способах виявлення емоцій), це властивість суб'єкта, його здатність переживати емоції, надавати забарвлення своїм діям/учинкам/почуттям та виражати їх.

У лінгвістиці, на відміну від психології, термін «емоційність» сприймається як властивість мовного знака, тобто його потенційна можливість виражати факт емоційного переживання суб'єктом якогось явища дійсності (саме того явища, яке становить предметний (денотативний) зміст цього мовного знака) [10]. Саме це значення має статус лінгвістичного терміна, тому ми можемо говорити про емоційність мовлення.

В.І. Шаховський, указуючи на наявність екстралінгвістичного (філософського) та лінгвістичного аспектів емоцій та почуттів, зазначає, що результатом аналізу екстралінгвістичного аспекту емоційності також є розмежування емоційності як психологічного процесу (чи стану особистості) та емотивності як функції мови [4, с. 66].

Категорія емотивності є однією з найскладніших та найбільш суперечливих, яка різними дослідниками трактується неоднозначно. Отже, є декілька підходів до визначення поняття *емотивність*.

П. Фресс визначає *емотивність* із психологічної точки зору та описує її як психологічну сутність, що характеризує чутливість індивіда до емоціогенних ситуацій [2]. Таким чином, за цим визначенням емотивність пов'язана з емоційністю.

Зазначимо, що в психологічній літературі поняття *емоційність* та *емотивність* розмежуються стосовно процесу комунікації. Виходячи з цієї точки зору, під *емотивністю* розуміється навмисний вияв емоцій, що становить певну стратегію комунікативної поведінки, адже вживається з метою прогнозування та визначення ситуації, а також впливу на поведінку інших людей [11, с. 90]. *Емоційність* також розуміється як вияв

емоцій, однак «із частково неконтрольованими психобіологічними компонентами» [там само, с. 89]. У такому разі емоції мають природний спонтанний характер та є відкритою демонстрацією почуттів. Це твердження перетинається з визначенням *емотивності* в працях деяких зарубіжних дослідників, які вважають, що емотивність передбачає вияв емоцій «із частково контрольованими експресивними компонентами» [5, с. 21].

Аналіз лінгвістичної літератури показує, що вчені чітко розмежують поняття *емотивність* та *емоційність*, уважаючи *емоційність* психологічною характеристикою людини, тоді як *емотивність* є лінгвістичною характеристикою тексту. Таким чином, емотивність можна охарактеризувати як лінгвістичний корелят психологічної категорії емоційності.

У широкому сенсі категорія емотивності охоплює всі мовні засоби відображення емоцій. Н.А. Слюсарева зазначає, що під емотивністю розуміється властивість мовних одиниць «бути засобами вираження почуттів та емоцій» [12, с. 564]. Таке осмислення категорії емотивності передбачає те, що вона об'єднує семантично близькі мовні одиниці різних рівнів.

Найбільш поширене розуміння емотивності пов'язане з її сприйняттям як однією з характеристик тексту. У сприйнятті реципієнта текст (із точки зору категорій/ознак) є певною послідовністю знакових засобів, що «обслуговують» [13, с. 40] процес спілкування та мають ознаки зв'язності, цілісності та емотивності. Таким чином, емотивність постає як семантична категорія, що тісно пов'язана з проблемою так званої *емотивної мови*, розуміння якої в лінгвістиці не є однозначним. В.І. Шаховський уважає об'єктом теорії емотивної мови лише емоційність, що входить до спілкування, і, як наслідок, визначає емотивну мову як сукупність вербальних та авербальних засобів комунікативного вираження емоційності. Учений наголошує на тому, що емотивну мову не слід розуміти як «мову в мові» чи як автономну мову. Емотивна мова є поняттям абстрактним, що виокремлюється з метою наукового аналізу та сприяє кращому розумінню сутності процесів комунікації між людьми. Це певна відкрита система, оскільки ситуативно майже всі вербальні засоби можуть стати емотивними [4, с. 68].

Вивчаючи категорію емотивності на матеріалі лексики постає й проблема емотивного значення. У лінгвістичній літературі трактування емотивного значення тісно пов'язане з розумінням категорії емотивності. Через це є вузьке розуміння емотивного значення, коли його розглядають як спосіб вираження емоцій мовцем та коли воно охоплює власне вигук та емоційно забарвлену лексику. У широкому розумінні емотивне значення – це значення (семема), в єдиній структурі якого міститься сема емотивності того чи іншого рангу, тобто це значення, в якому представлені (виражені чи зазначені) емотивні смисли. Ці смисли можуть повністю збігатися з лексичним значенням слова як, наприклад, у вигуках вони можуть бути конотативними (як у експресивів), а також можуть входити до складу денотативно-сингіфікативного макрокомпонента.

До того ж В.І. Шаховський уводить у науковий обіг поняття *емосеми*, сутність якої розкрито в його концепції: «це специфічний вид сем, що співвідносяться з емоціями мовця та представлені в семантиці як сукупність семантичної ознаки «емоція» та семних конкретизаторів «любов», «презирство», «приниження» тощо, список яких відкрито та які варіюють згадану семантичну ознаку (специфікатор) в різних словах по-різному» [4, с. 25].

Однією з релевантних для нашого дослідження проблем є також розмежування понять *емотивність* та *експресивність*. Вивчаючи це питання, Н.Л. Шадрін зазначає, що погляди лінгвістів на *емотивність* та *експресивність* значно відрізняються й коливаються від повного заперечення яких би то не було взаємозв'язків між цими явищами до їх повного отождоження [14, с. 99]. Такий спектр полярних точок зору пояснюється тим, що категорія експресивності не має однозначної інтерпретації, що й становить головну перешкоду до визначення співвідношення *емотивності* та *експресивності*.

Отже, спробуємо описати *експресивність*, проаналізувавши наявні підходи до вивчення цього поняття.

Зазначимо, що в психології *експресивність* та *емотивність* вживаються для позначення вираження емоцій у тих чи інших зовнішніх виявах [13, с. 42]. Так, Є.П. Ільїн у своїй монографії «Емоції та почуття» стверджує таке: «Вияв емоцій у людей є індивідуальним, тому говорять про таку особистісну характеристику, як експресивність. Чим більше людина виражає свої емоції через міміку, жести, голос, рухи, тим більш виражена у нього експресивність. Експресивність є інтегральною функцією двох доданків, як-от ступінь вираження (сили) емоцій і контроль людини за їх вираженням. За ступенем вияву експресії виокремлюють гіпомімію та гіпермімію» [1].

Експресія – це також виразність, яскравий вияв почуттів, настроїв, у широкому сенсі – підвищена виразність витворів мистецтва, що досягається всією сукупністю художніх засобів [13, с. 44].

У лінгвістиці термін *експресивність* уживається в значенні, відмінному від того, що використовується в психології.

Переконливою є точка зору дослідників, що стверджують таке: *експресивність* становить комплексне поняття, в якому знаходять своє переломлення кілька смислових елементів, наявність та зв'язок яких у лінгвістиці інтерпретується по-різному. В.К. Харченко [15], Н.О. Лук'янова [16], Н.В. Губенко [6] виокремлюють (із певною умовністю, з якою пов'язаний розгляд сукупних понять) такі основні компоненти, що входять до смислового складу поняття «експресивність»: інтенсивність (кількісна ознака семантичної насиченості слова чи виразу), емоційність, оцінність та образність.

Компоненти поняття *експресивність* у мові тісно взаємодіють і зумовлюють одне одного, хоча для експресивності не є обов'язковою одночасна наявність усіх компонентів.

Таке розуміння експресивності дещо збігається з точкою зору Є.М. Галкиної-Федорук про те, що поняття *експресивність* ширше за поняття *емоційність*, оскільки вона може пронізувати як емоційне, так й інтелектуальне [17, с. 107].

У працях інших дослідників також трапляється думка про те, що «логічніше трактувати експресивність не як суму певних семантичних елементів, а як властивість слова збільшувати силу впливу висловлювання за рахунок наявності в його семантиці таких компонентів, як образність, емоційність, інтенсивність тощо» [18].

Отже, слово має експресивний компонент значення, якщо своєю образністю чи будь-яким іншим способом підкреслює те, що називається в цьому ж слові чи в інших синтаксично пов'язаних із ним словах, посилює силу впливу мовної одиниці.

Експресивність є одним з елементів більш широкої структури конотації. Багато російських дослідників виокремлюють чотири взаємопов'язані компоненти в структурі конотації: емо-

тивний (емоційний), оцінний, експресивний та стилістичний [19; 3; 20; 21]. З огляду на це, наведемо визначення експресивності як лінгвістичної категорії, що належить Л.І. Ахметсагіровій: «Експресивність як системне явище становить інтенсивну виразність, узуально закріплену в конотаційному макроелементі й через сему інтенсивності представлена в денотативно-сигніфікативному макрокомпоненті» [22, с. 20].

Щодо співвідношення понять *емотивність* та *експресивність* необхідно зазначити, що більшість дослідників розглядають їх у тісному взаємозв'язку. Так, М.В. Нікітін вважає, що найпростіші випадки експресивності базуються на принципі кількості емотивно значущого мовного засобу за рахунок кореляції між емотивністю та експресивністю висловлювання [23, с. 302]. Учений називає такий вид експресивності кількісно-емотивним й указує на його універсальність, оскільки він не зводиться тільки до художнього (поетичного) мовлення [там само]. Покликаючись на концепцію М.В. Нікітіна, зауважимо, що паралельно з процесами формування когнітивного значення слів здійснюється не менш важливий процес формування емотивно-оцінної структури слова. Цей процес здійснюється завдяки кореляції між когнітивним та емотивно-оцінним компонентами змісту за рахунок переключення міркувальних одиниць свідомості на кореляти в прагматичних емотивно-оцінних структурах свідомості [23, с. 312].

Оцінність як лінгвістичне поняття визначається як закріплене в певній семантичній структурі слова значення, що реалізує ставлення мовного колективу до співвіднесеного зі словом поняття чи предмета (на кшталт «добре – погано»). Слово має оцінний компонент значення, якщо воно виражає позитивне чи негативне судження про те, що воно номінує, тобто схвалення чи несхвалення (*time-tested method, out-of-date method* тощо) [24, с. 38].

Сприймаючи явище дійсності, суб'єкт також може оцінювати це явище. Оцінка – це ставлення мовця до об'єкта/явища. На відміну від емоцій, які можуть належати як мовцеві, так і слухачеві, оцінка завжди йде від мовця і може бути раціональною (інтелектуальною), заснованою на логічних оцінних судженнях про об'єктивні ознаки явищ, та емоційною (крім логічного судження, викликати емоційне у своїй основі ставлення до змісту висловлювання).

Поняття оцінності, як правило, розглядається невідривно від емоційності. Розбіжності щодо співвідношення емоційності та оцінності базуються на тому, що за допомогою емоцій ми висловлюємо своє ставлення до чогось, а ставлення, як правило, завжди передбачає оцінку. Так, учені доходять висновку, що емоція та оцінка становлять нерозривну єдність. Н.А. Лук'янова ототожнює поняття *емоційність* та *оцінність*, а також уживає емоційність у значенні «власне оцінність»: «Оцінність, що представлена як співвіднесеність слова з оцінкою, й емоційність, що пов'язана з емоціями, почуттями, не становлять двох різних компонентів значення, а є єдиними» [16, с. 42]. Тієї ж думки дотримується й В.І. Шаховський.

Більш переконливою видається точка зору, згідно з якою *емоційність* та *оцінність* є елементами, що передбачають одне одного, однак не є тотожними. О.М. Вольф диференціює *емоційність* та *оцінність*, розглядаючи їх як частину та ціле відповідно [24, с. 37]. Різницю цих елементів підтверджує той факт, що окремим підкласам емотивних явищ оцінка властива не в однаковій мірі.

У нашому дослідженні ми поділяємо точки зору О.М. Вольф і погоджуємося з тим, що оцінність передбачає ставлення мовця до предмета мовлення, тобто закладену в слові позитивну чи негативну характеристику людини, предмета, явища.

Висновки. Розглянувши точки зору, що стосуються взаємопов'язаних понять *емоційність* та *емотивність*, а також нерозривний зв'язок з *оцінністю* та *експресивністю* відповідно, у нашому дослідженні ми підтримуємо думку про те, що поняття *емоційність* та *емотивність* тісно переплітаються, однак вони не є тотожними.

У лінгвістиці *емоційність* розуміється як потенційна можливість мовного знака виразити факт емоційного переживання явища дійсності, що становить предметний (чи денотативний) зміст мовного знака. *Емотивність* (нарівні з ознаками зв'язності та цілісності) є однією з характеристик тексту, адже текст – це послідовність мовних знаків, що «обслуговують» процес спілкування. Отже, емотивність постає як семантико-функціональна категорія, що тісно пов'язана з проблемою так званої емотивної мови та виявляється в системі мовних засобів різних рівнів, які покликані відображати, позначати та виражати емоції людини. Ці мовні засоби об'єднуються на основі спільного емотивного значення, лінгвістичний статус якого залишається дискусійним.

У нашому дослідженні під *емотивною мовою* розуміється сукупність засобів, що слугують для вираження емоційності. Емотивне значення мовної одиниці можна визначити як значення, в структурі якого представлені емотивні смисли. Ці смисли можуть повністю збігатися з лексичним значенням слова, бути частиною денотативно-сигніфікативного макрокомпонента чи входити до складу конотативного компонента значення.

Розмежування понять *емоційність* та *емотивність* передбачає зв'язок зі спорідненими поняттями *експресивність* та *оцінність*.

Експресивність, або *виразність*, уважаємо властивістю мовної одиниці збільшувати силу впливу висловлювання завдяки наявності в семантиці певних компонентів, як-от образність, емоційність, інтенсивність тощо.

Отже, *експресивність*, як і *емотивність*, є комплексним поняттям, що поєднує в собі декілька компонентів, зокрема й емоційність. Таким чином, поняття *експресивність* є ширшим за поняття *емоційність*, адже останнє є підрядним поняттям. Однак емотивність (порівняно з експресивністю) є більш змістовним поняттям, тому експресивність розглядаємо як засіб вираження емотивності.

Оцінність як здатність виражати позитивне/негативне ставлення мовця до предмета повідомлення тісно пов'язана з поняттям *емоційність*, адже за допомогою емоцій людина висловлює своє ставлення до чогось, а ставлення, як правило, завжди передбачає оцінку.

Проведена теоретична розвідка дає змогу проаналізувати та встановити лінгвістичні процеси вербалізації емоційного стану персонажа на матеріалі сучасних англомовних творів, у чому ми вбачаємо *перспективу* нашого дослідження.

Література:

1. Ильин Е. П. Эмоции и чувства. Санкт-Петербург : Питер, 2001. 752 с.
2. Фресс П. Эмоции. *Экспериментальная психология*. Москва : Прогресс, 1975. Вып. 5. С. 112–195.

3. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. Москва : Язык русской культуры, 1998. 895 с.
4. Шаховский В.И. О комплексном подходе к изучению эмоционального значения в языке. *Иностранные языки в высшей школе*. Вып. 13. Москва : Высшая школа, 1978. С. 66–72.
5. Janney R.W., Horst A. Intracultural tact versus intercultural tact. *Politeness in Language: Studies in its History, theory and practice* / by Richard J. Watts et al. Berlin: Mouton de Gruyter, 1992. P. 21–42.
6. Губенко Н.В. Экспрессивность средств выражения утверждения и отрицания в языке подлинника и переводов романов Э.М. Ремарка : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.20 / Кубан. гос. ун-т. Краснодар, 2006. 31 с.
7. Бигунова Н.А. Положительная оценка: от когнитивного суждения к коммуникативному высказыванию. Одесса : КП ОМД, 2017. 600 с.
8. Приходько Г.І. Оцінка і комунікація : посіб. для студентів та аспірантів. Вінниця : Нова книга, 2013. 168 с.
9. Словарь: Психологический лексикон. Энциклопедический словарь в шести томах / Под. ред. А. В. Петровского. Москва : ПЕР СЭ, 2005. 251 с.
10. Ильина Н.В. Структура и функционирование оценочных конструкций в современном английском языке : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Московский государственный педагогический институт им. В.И. Ленина. Москва, 1984. 16 с.
11. Ларина Т.В. Эмоциональность и эмотивность в коммуникации. *Межкультурная коммуникация и перевод. Материалы межвузовской конференции*. Москва, 2002. С. 89–93.
12. Слюсарева Н.А. Функции языка. *Лингвистический энциклопедический словарь*. Москва : Советская энциклопедия, 1990. С. 564–565.
13. Юсева Ю.В. Механизмы вербализации эмоционального состояния литературного персонажа в англоязычной художественной прозе : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Государственное образовательное учреждение высшего профессионального образования «Московский государственный лингвистический университет». Москва, 2011. 173 с.
14. Шадрин Н.И. Перевод фразеологических единиц и сопоставительная стилистика. Саратов, 1991. 221 с.
15. Харченко В.К. Разграничение оценочности, образности, экспрессивности и эмоциональности в семантике слова. *Русский язык в школе*. 1976. Вып. 3. С. 67–68.
16. Лукьянова Н.А. О соотношении понятий экспрессивность, эмоциональность, оценочность. *Актуальные проблемы лексикологии и словообразования*. Новосибирск, 1976. Вып. 5. С. 20–32.
17. Галкина-Федорук Е.И. Об экспрессивности и эмоциональности в языке. *Сборник статей по языкознанию*. 1958. С. 103–124.
18. Шейгал Е.И. О соотношении категорий интенсивности и экспрессивности. *Экспрессивность на разных уровнях языка*. Новосибирск, 1984. С. 60–65.
19. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка. Ленинград : «Просвещение», 1981. 295 с.
20. Булдаков В.А. Стилистически сниженная фразеология и методы ее идентификации (на материале современного немецкого языка) : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Калинин. гос. ун-т. Калинин, 1982. 25 с.
21. Филиппов К.А. Лингвистика текста: Курс лекций. Санкт-Петербург, 2003. 336 с.
22. Ахметсагирова Л.И. Проблема экспрессивности как лингвистической категории (на материале фразеологизмов военного происхождения). *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2009. № 1. С. 20–23.
23. Никитин М.В. Лексическое значение слова. Москва : Высшая школа, 1983. 127 с.
24. Вольф Е.М. Функциональная семантика оценки. Москва : Едиториал УРСС, 2002. 280 с.

Lelet I. Emotionality vs emotivity: correlation and differentiation of the notions

Summary. The present research is an attempt to distinguish between the two notions that may be considered alike at first sight – “emotionality” and “emotivity”. Both notions that serve as the object of our study imply expressing emotions by a person. Their functional and semantic content turns out to be the subject of the conducted investigation. The aim is to establish the correlation between the notions “emotionality” and “emotivity” as well as define their differences. To fulfil the aim of the research “emotionality” and “emotivity” were firstly analysed from the viewpoint of psychology. Emotionality is regarded as a person’s temperament quality, his/her ability to experience emotions, and foresees content, quality and dynamics of feelings and emotions. Emotivity is described as the psychological essence that characterizes a person’s sensitivity to emotionogenic situations. Thus, we can observe that there is a correlation between the notions “emotionality” and “emotivity”. Difference between them is that emotionality implies uncontrollable expression of emotions whereas emotivity implies their intentional expression, and that is why it serves as a certain strategy of communicative behaviour, because it is used to predict the situation and to influence the other communicant’s behaviour.

Further, the notions “emotionality” and “emotivity” were analysed from the viewpoint of linguistics. “Emotionality” is

perceived as a quality of a lingual sign, i.e. it is its potential ability to express the fact of experiencing emotions by a person concerning any event. “Emotivity” is the quality of all lingual signs “to be the means of expressing feeling and emotions”, i.e. it embraces all lingual means which reflect emotions. Nevertheless, in linguistics it is accepted to distinguish between emotionality as a psychological process (or a person’s state) and emotivity as a language function. Thus, emotivity can be characterized as a linguistic correlate to the psychological category of emotionality.

The carried out research allowed establishing the correlation between such notions as “emotivity” and “expressivity”. In contrast to emotivity which renders the quality of expressing emotions to lingual means, expressivity increases the influence power of an utterance due to the presence of such components as figurality, emotionality and intensity in its semantics. Thus, the notion “expressivity” is wider than the notion “emotionality”. In its turn, emotionality closely correlates to the notion “evaluation” which is regarded as the speaker’s ability to express his/her positive or negative attitude to the subject of the message as by means of emotions a person expresses his/her attitude to anything in general, and, as a rule, his/her attitude implies evaluation.

Key words: emotionality, emotive meaning, emotivity, evaluation, expressivity, semantics.